

Oikeusministeriön lausuntopyyntö

Aihe: Suomen Tieyhdistyksen lausunto koskien oikeusministeriön laatimaa luonnosta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Suomen Tieyhdistys ry kiittää mahdollisuudesta asiassa.

Maanteistä ja liikennejärjestelmästä annetun lain sekä ratalain muutokset

Tieyhdistys ei näe huomautettavaa maanteistä ja liikennejärjestelmästä annetun lain 63 - 64 § sekä ratalain 53 – 54 § nojalla suoritettavien tilusjärjestelyjen säädöksen siirtämisessä lunastuslakiin.

Valtion väylähankkeiden johdosta tehtävät tilusjärjestelyt voivat aiheuttaa merkittävää haittaa alueen maanomistajille ja tiekunnille. Esimerkiksi kulkuyhteyksien katkeamisesta aiheutuvan pysyvän kulkuhaitan ja lisämatkan aiheuttamia kustannuksia ei Tieyhdistyksen käsityksen mukaan ole aina korvattu täysimääräisinä maanomistajille. Kulkuhaitan eli ajomatkojen pidentymisen lisäksi tienpidon kustannukset siirtyvät yleensä tiekuntien vastuulle, koska kiertoreitit muodostetaan yleisesti yksityisteistä.

Tieyhdistys ymmärtää liikenneturvallisuuden parantamisen tärkeyden, mutta syntyvistä kustannuksista on suoritettava riittävä korvaus maanomistajille, jotka yleensä ovat myös vaikutusten kohteena olevien tiekuntien tieosakkaita. Kiertoreittien tienpidon kustannukset jäävät alueen maanomistajien kustannettaviksi likimain ikuisiksi ajoiksi.

Lunastuskorvauksen kasvattaminen ns. Ruotsin mallin mukaisesti

Liikennejärjestelmämme edellyttämän väyläverkoston rakentaminen ja kehittäminen edellyttää lunastusmahdollisuutta niin valtion väyläverkon, kuntien katujen kuin yksityisteiden taustalla olevien tieoikeuksien muodostamiseksi kokonaisuudessaan tarkoituksenmukaiseksi ja varmistamaan väyläverkoston toimintakykyä. Tieyhdistys muistuttaa lunastustoimitusten olevan viimesijainen keino väyläverkoston sijoittamisessa ja ensisijaisesti maankäyttöä koskevat kysymykset tulee ratkaista vapaaehtoisin kaupun ym. toimenpitein.

Tieyhdistys kannattaa lunastushinnan korottamista ns. Ruotsin mallin mukaisesti. Näin varmistetaan mahdollisimman hyvin maanomistajien perusoikeuksien eli omaisuuden suojan toteutuminen. Riski perusoikeuksien loukkauksesta ei tule olla maanomistajan kantama. Lunastushakevan tahon on kannettava riski lunastushinnan suuruudesta. On selvää, että yksittäisissä tapauksissa on riski ylikompensatiolle, mutta perusoikeuksien suojaamiseksi sitä voidaan pitää pienempänä uhkana kuin alikompensatiota.

Helsingissä 15.9.2021

Simo Takalammi,
Suomen Tieyhdistys